

Protokoll från hälso- och sjukvårdsnämndens beredningsutskotts sammanträde

Tid: 2025-01-15 kl. 14:00-15:30

Plats: TEAMS (ordföranden befinner sig i lokal Dan, Dockplatsen, Malmö)

Beslutande

Anna Mannfalk (M), ordförande

Anna-Lena Hogerud (S), vice ordförande

Anders Lundström (KD)

Sandra Pilemalm (L), tjänstgörande ersättare för Lisa Flinth (L)

Marlen Ottesen (SD)

Carina Svensson (S)

Peter Ahlbom (V)

Övriga

Katarina Jonasson, biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör

Micaela Nilsson, hälso- och sjukvårdsstrateg

Elin Fahlström, hälso- och sjukvårdsstrateg

Maria Landgren, läkemedelschef

Johan Tiedemann, politisk sekreterare (M)

Fredrik Johansson, sekreterare

§ 1 Val av justeringsperson

Carina Svensson (S) utses att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 2 Verksamhetsinformation

1. Remiss Mottagandelagen En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande. Hälso- och sjukvårdsstrateg Micaela Nilsson.
2. Remiss Livsviktigt lärande fler vägar till kunskap för att förebygga suicid. Hälso- och sjukvårdsstrateg Elin Fahlström.
3. Remiss Ett nytt regelverk för hälsodataregister. Hälso- och sjukvårdsstrateg Elin Fahlström.
4. Remiss Åtgärder för en effektiv och patientsäker anslutning till nationell läkemedelslista. Läkemedelschef Maria Landgren.

§ 3 Remiss Mottagandelagen En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande

Ärendenummer: 2024-POL000384

Hälso- och sjukvårdsnämndens beredningsutskotts beslut

1. Region Skåne avger yttrande på remiss av slutbetänkande *Mottagandelagen En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande.*

Ärendet justeras omedelbart.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Peter Ahlbom (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Region Skåne har beretts möjlighet att yttra sig över remiss av slutbetänkande *Mottagandelagen. En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande* senast 15 januari. Beslut fattas med stöd av hälso- och sjukvårdsnämnden beslut 2024-11-18 § 144. Utredningens uppdrag har bestått av tre övergripande delar: att se över lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. och gränsdragningen mot andra regelverk, att föreslå åtgärder för ett ordnat mottagande av asylsökande och att lämna förslag för att den svenska regleringen av asylsökandes mottagningsvillkor ska anpassas till minimivåer enligt EU-rätten.

Yrkanden

Ordförande Anna Mannfalk (M) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Anna-Lena Hogerud (S) yrkar, med instämmande av Peter Ahlbom (V), följande:

- att följande stycke läggs till efter det sjunde stycket under ”Övergripande kommentarer” (s. 2):

Region Skåne vill också understryka vikten av att förslaget till mottagandelag, den fortsatta hanteringen av denna samt de ändringar som görs i angränsande regelverk har mänskliga rättigheter som utgångspunkt, mål och medel. FN har rekommenderat Sverige att skyndsamt vidta nödvändiga åtgärder för att garantera bästa möjliga hälsa för människor som är asylsökande, i enlighet med internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Region Skåne saknar ett tydliggörande i utredningen om hur det här är omhändertaget.

- att texten under rubriken ”1.12 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)” (s. 2) justeras enligt följande:

Att kräva att individen kan uppvisa dubbla handlingar i form av motsvarande LMA-kort (lagen om mottagande av asylsökande) samt UT-kort (uppehållstillstånd) bidrar till omständlig administration, risker i patientsäkerheten och osäkerhet för vårdpersonalen, som tvingas lägga ökat fokus på administration istället för att möta patienternas vårdbehov. Förslaget om att uppehållstillstånd ska kunna utläsas via Skatteverkets folkbokföringsregister skulle innebära behov av implementering av nya system och rutiner för hälso- och sjukvården. Utöver detta får det anses att folkbokföring alltid varit utgångspunkten för rättigheter inom hälso- och sjukvården och en förändring skulle kunna leda till ökad risk för felbedömningar i relation till rätten till vård för den enskilda.

- att följande stycke med rubriken ”4.3.3 Personerna ska omfattas av mottagandelagen på nytt om de meddelas beslut om utvisning eller kommer tillbaka till landet” läggs till på sidan 2:

I utformningen av mottagningslagen framkommer att folkbokförda personer med både tillfälliga och permanenta uppehållstillstånd kan bli av med dessa, och därmed på nytt omfattas av mottagandelagen. Det skulle innebära att personer inom dessa grupper får en ny juridisk status med andra tillhörande medicinska rättigheter vilket i praktiken kommer vara utmanande att verkställa, i synnerhet för personer som befinner sig i ett pågående vårdförlopp.

- att följande stycke läggs till under ”5.3 Asylsökande ska vistas inom ett begränsat område” (s. 2):

I utredningen framgår att de som omfattas av mottagandelagen inte får lämna det län där deras asylprövning genomförs utan tillstånd. Samtidigt framförs regionernas skyldighet att erbjuda nödvändig sjukvård till

gruppen. Det är av vikt att ett eventuellt tillståndsförordning inte får fördröja eller försvåra beslut kopplade till förflyttning av patient utanför länet vid behov av nödvändig vård som inte kan erbjudas i aktuell region. Detta är särskilt viktigt att beakta vid akuta vårdbehov och bör förtydligas.

- att följande stycken med rubriken ”15.4 Övriga konsekvenser” läggs till på s. 4:

Region Skåne saknar i utredningen en utförlig analys av vilka konsekvenser som förslaget till mottagandelag väntas få för mänskliga rättigheter. Utredningen påtalar att förslaget väntas få positiva effekter för framför allt barnets rättigheter, men en barnkonsekvensanalys som visar för- och nackdelar med förslaget saknas.

Region Skåne understryker vikten av att beakta ett barnrättsperspektiv i den fortsatta hanteringen av mottagandelagen och att förtydliga hur detta omhändertas i nuvarande förslag. Barn och unga som har erfarenhet av flykt har ofta varit med om händelser som drabbat dem fysiskt och psykiskt, både i landet de flytt från, under flykten och efter ankomsten till Sverige. Det kan handla om olika typer av trauman eller att man levt en längre tid utan grundläggande mänskliga rättigheter. Dessutom är barn beroende av andra för sitt välbefinnande – och är därmed mer sårbara för psykisk och fysisk ohälsa. Bidragande orsaker till detta är inte bara traumatiska händelser som inträffat i hemlandet och under flykten, utan även levnadsförhållanden och de särskilda livsvillkoren som tillvaron som asylsökande innebär i Sverige. Detta ställer höga krav på kommunernas respektive regionernas förmåga och samverkan samt kompetens att möta barnens behov och rättigheter på eventuella asylboenden utifrån FN:s barnkonvention. Detta gäller såväl levnadsförhållanden som hälso- och sjukvård. Utifrån ett barnrättsperspektiv är det centralt att barn inte används som tolkar åt sina närstående.

- att följande text läggs till sist i det tredje stycket under ”15.4.6 Konsekvenser för kommuner och regioner” (s. 5):

Gruppen asylsökande har dessutom oftast större vårdbehov än övriga befolkningen, samtidigt som de tenderar att inte söka vård i relation till deras behov. Därmed blir det än viktigare att vården är mottagaranpassad och håller hög kvalitet när den väl ges. För att det ska vara möjligt att ge en god och säker vård krävs också sammanhållen information om vilken vård de asylsökande fått avseende till exempel vaccinationer.

- att följande stycke läggs till efter det tredje stycket under ”15.4.6 Konsekvenser för kommuner och regioner” (s. 5):

Behoven i området nära ett mottagningscentrum kommer inte minst innebära ökade krav på vårdcentralerna, som sannolikt kommer att behöva

förstärka kompetensen och ges ytterligare möjligheter till konsultation med specialistenheter. Det handlar om att kunna omhänderta och bemöta asylsökande utifrån deras förutsättningar oavsett ålder, kön, språk eller eventuella trauman. Tolk ska användas när det behövs och barn ska inte tolka åt sina närstående. Ett undantag i Lagen om valfrihetssystem (LOV) för särskilda behov i närområdet av mottagningscentrum skulle kunna vara ett sätt att möjliggöra ett bättre omhändertagande av asylsökande på primärvårdsnivå i närområdet.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att hälso- och sjukvårdsnämndens beredningsutskott har bifallit hennes yrkande.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Anna-Lena Hogeruds (S) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 4 ja-röster och 3 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Anders Lundström (KD), Sandra Pilemalm (L), Marlen Ottesen (SD) och ordförande Anna Mannfalk (M)

Nej-röster ges av:

Carina Svensson (S), Peter Ahlbom (V) och Anna-Lena Hogerud (S)6<

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2025-01-13
2. Yttrande 2025-01-13
3. Remissmissiv 2024-10-16
4. Slutbetänkande Mottagandelagen. En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande SOU nr 68 2024

§ 4 Remiss Livsviktigt lärande fler vägar till kunskap för att förebygga suicid

Ärendenummer: 2024-POL000398

Hälso- och sjukvårdsnämndens beredningsutskotts beslut

1. Region Skåne avger yttrande på remiss av betänkandet *Livsviktigt lärande fler vägar till kunskap för att förebygga suicid.*

Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Skåne har beretts möjlighet att yttra sig över remiss av betänkandet

Livsviktigt lärande fler vägar till kunskap för att förebygga suicid senast 24 januari. Beslut fattas med stöd av hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2024-11-28 § 145. Utredningens syfte har varit att skapa bättre förutsättningar för ett effektivt och ändamålsenligt suicidpreventivt arbete. Enligt direktiven bör det införas någon form av analys för att samhällets aktörer ska lära mer av suicid, och upptäcka eventuella brister i samhällets skyddsnet.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2025-01-13
2. Yttrande 2025-01-13
3. Remissmissiv 2024-10-24
4. Betänkande Livsviktigt lärande - fler vägar till kunskap för att förebygga suicid SOU nr 66 2024

Vid protokollet

Fredrik Johansson
Sekreterare

Justerat 2025-01-15

Anna Mannfalk
Ordförande

Carina Svensson
Ledamot

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsnämndens beredningsutskott 2025-01-15

Ärende 3. Remiss. Mottagandelagen. En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande

Socialdemokraterna saknar i styrets förslag till yttrande framför allt ett tydligt ställningstagande om vikten av att förslaget till mottagandelag, den fortsatta hanteringen av denna samt de ändringar som görs i angränsande regelverk har mänskliga rättigheter som utgångspunkt, mål och medel. Det är särskilt viktigt med anledning av att FN har rekommenderat Sverige att skyndsamt vidta nödvändiga åtgärder för att garantera bästa möjliga hälsa för människor som är asylsökande, i enlighet med internationella konventioner om mänskliga rättigheter.

Det är således anmärkningsvärt att det mänskliga rättighetsperspektivet, inklusive barnrättsperspektivet, i så stor utsträckning saknas i såväl själva utredningen som i styrets förslag till yttrande över den. Vi yrkade följaktligen att detta perspektiv skulle utvecklas och betonas genom att yttrandet kompletterades med ett antal nya stycken, samt att ytterligare några risker för patienter, personal och verksamhet som vi ser med utredningens förslag skulle belysas. Då vårt yrkande inte vann beredningsutskottets stöd reserverar vi oss mot beslutet.

För Socialdemokraterna i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Anna-Lena Hogerud, gruppledare (S)